

Høringsuttalelse vedr. gjennomgang av Norsk kulturråd

Innledning

Det vises til rapporten «Gjennomgang av Norsk kulturråd», som ble framlagt 2. juni 2014, og til invitasjonen om å komme med innspill til rapporten innen 15. august. Det kollegiale organet Norsk kulturråd var samlet til møte 4. og 5. juni, og våre innspill er basert på diskusjoner og innspill fra dette møtet. Rådet valgte å konsentrere seg om de områdene som direkte berører rådet og rakk derfor ikke å diskutere alle problemstillingene som rapporten omfatter.

Generelt

Norsk kulturråd står i en i særstilling i norsk kulturliv ved dets autonomi og armlengdes avstand til myndighetene. Dette kommer til uttrykk gjennom kulturrådsloven, som skal sikre rådet denne rollen i samfunnet. Kulturrådet har gjennom årene endret seg mye, og det er derfor positivt at Regjeringen har tatt initiativ til en gjennomgang. Vi vil peke på viktigheten av at Kulturrådets rolle, slik den blant annet er definert i loven, ikke svekkes. Vi er derfor glad for at rapporten understreker betydningen av å ha statlige tilskudd som stimulerer samtidens mangfoldige kunst- og kulturuttrykk og bidrar at kunst og kultur skapes, bevares, dokumenteres og gjøres tilgjengelig for flest mulig, i tråd med lovens formål.

Oppnevning og sammensetning av råd og fagutvalg

Rådet deler utredningsgruppas vurdering at strukturen med råd og fagutvalg skal videreføres. Det er viktig at sammensetningen av råd og utvalg blir best mulig, og det er derfor avgjørende å legge til rette for en transparent og god prosess. I denne sammenheng kan det være klokt å etablere en valgkomité og en forslagsbase med innspill til navn, slik at sammensetningen og etableringen av råd og utvalg gir den nødvendige legitimitet.

Rådet er derimot mer ambivalent når det gjelder forslaget om sammensetning av selve Kulturrådet. I dag er rådsmedlemmene oppnevnt på bakgrunn av kunst- og kulturfaglig kompetanse, og med unntak av rådsleder er samtlige involvert og leder fagutvalg innenfor sine respektive områder. Dette bidrar til at rådets medlemmer har høy kompetanse, oversikt og innsikt i de ulike kunstfeltene basert på kunnskapen som ligger i selve søknadsbehandlingen, noe som har vært meget verdifullt for de faglige diskusjonene i rådet. Nærhet til og kunnskap om det frie kunstfeltet sikres og styrkes gjennom å lese og vurdere søknader sammen med andre fagfeller, og rådet vil derfor uttrykke skepsis til at rådets medlemmer ikke lenger skal lede fagutvalg. Det vil være fullt mulig å legge endelig beslutningsmyndighet til fagutvalgene og samtidig videreføre dagens struktur.

Utredningsgruppa foreslår at rådet skal være bredt sammensatt (sju medlemmer) og bestå av personer med kompetanse innenfor kunst- og kulturfeltet, organisasjon og ledelse, økonomi, forskning og utvikling. Medlemmene skal ha innsikt i det kulturpolitiske systemet. Rådet mener at det er avgjørende med grunnleggende kunst- og kulturfaglig kompetanse som utgangspunkt for verv i Kulturrådet. I tillegg kan man inneha tilleggskompetanse, både innenfor de angitte

kompetanseområdene og fra andre aktuelle fag som filosofi, historie og samfunnsvitenskap. Den nye foreslåtte strukturen vil gi store utfordringer mht. kontakt mellom rådet og fagutvalgene, som er gjensidig avhengige av hverandre. Disse utfordringene må eventuelt løses gjennom sterke strukturelle grep og god intern organisering.

Fleksibilitet

Rådet stiller seg bak forslaget om større fleksibilitet når det gjelder fordeling av fondsmidlene. En fullmakt til å overføre midler mellom kapitler innenfor en ramme av fem prosent kan være en fornuftig start på en framtidig større fleksibilitet.

Generelt slutter rådet seg til tanken om større fleksibilitet og forenkling av ordninger.

Vedr. organisering av armlengdesoppgavene

Utredningsgruppa foreslår at forvaltningen av statens stipend og garantiinntekter legges til rådet og at stipendmidlene fordeles av egne stipendkomiteer oppnevnt av rådet. Utvalget for statens stipend og garantiinntekter foreslås avvirket. Rådet har ikke forutsetning for å ta endelig standpunkt til forslaget, da grunnleggende kunnskap om konsekvenser av omleggingen mangler. For å få klarhet i hva omleggingen vil innebære, bør det utarbeides en analyse, gjerne i regi av et utvalg i samarbeid med kunstnerorganisasjonene. En slik konsekvensutredning må sees i sammenheng med det pågående arbeidet som omhandler kunstnerøkonomien.

Rådet slutter seg til anbefalingene som omhandler post 74. Disse er i tråd med Kulturrådets egne innspill (jf. budsjettøknad for 2015).

Vedr. behov for konsekvensanalyser

Rådet merker seg at en rekke av rapportens forslag kan få vidtrekkende konsekvenser for rådets arbeid. Vi vil derfor understreke betydningen av at rådet og fagadministrasjonen i fellesskap gis tilstrekkelig tid til grundige diskusjoner og prosesser før det fattes endelige politiske vedtak. Med tanke på Kulturrådets 50-årsjubileum i 2015 starter rådet om kort tid sin egen strategidiskusjon, og mange av forslagene hører naturlig hjemme i denne prosessen. Vi ønsker i den sammenheng en bredere offentlig debatt om Kulturrådets oppgaver, rolle og organisering enn det den korte høringsfristen gir rom for.

Navnevalg

Utredningsgruppa foreslår at rådet i større grad blir et strategisk og rådgivende organ i kunst- og kulturspørsmål. Vanlige styrefunksjoner som økonomikontroll og ansettelse av direktør foreslås ikke lagt inn under rådets ansvar. Det synes derfor selvmotsigende når utredningsgruppa samtidig foreslår at rådet skal skifte navn til «styret». Vi mener at det er naturlig at rådet beholder navnet «Kulturrådet», mens fagadministrasjonen finner et annen egnet navn, f.eks. «Kunst- og kulturforvaltningen». Vi vil påpeke at Kulturrådets todeling skaper uklarhet i rollene overfor kunst- og kulturfeltet og samfunnet for øvrig, noe som tilsier at rådet og administrasjonen bør ha ulike navn.

Oslo, 9. juli 2014

Yngve Slettholm
rådsleder